

P O S U D E K
oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Jan Řípa

Název práce: Dědění ze závěti

Jméno a příjmení oponenta: JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor zvolil aktuální téma zejména s ohledem na změny v OZ 2012. Jde o téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i proběhlé diskuse v odborných periodikách (Ad notam, Právní rozhledy, Bulletin advokacie a jiné). Autor v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu nejsou v úvodu sice zřetelně naznačeny, ale z práce samotné je patrné, že autor zvolil analytický přístup, který vhodně kombinuje s deskripcí a evaluací judikatury, aby nakonec dospěl k syntetizujícímu poznatku. V tomto ohledu prokázal schopnost nadhledu nad zákonným textem, projevil velkou znalost aktuální judikatury, kterou kriticky analyzuje, vyhodnocuje a její závěry patřičně komentuje. Svou prací se dotkl hned několika velmi diskutovaných problémů souvisejících s platnou právní úpravou závěti coby dědického titulu, a to otázky podmínek, příkazů, náhradnictví, svěřenectví, kolace, uchování i úschovy závěti, zničení a odvolání testamentu. Komparace s jinými právními řády nebyla v práci využita.

2. Logická struktura a členění diplomové práce:

Text (84 stran včetně úvodu a závěru) je celkově velmi přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy de lege ferenda. Práce je rozdělena do 5 kapitol, kdy první tři z nich usilují o stručnou základní charakteristiku dědické sukcese z obecného pohledu a plní spíše roli metodologicko-propedeutickou (zejm. rozbor základních zásad a předpokladů dědění). Čtvrtá kapitola se celistvě věnuje vymezení závěti a analyzuje její platnou českou právní úpravu (s exkurzem do vybraných historických souvislostí). Zde autor identifikuje některé specifické problémy a vhodně je tematizuje. Poslední kapitola je pak celá věnována právní úpravě ochrany nepominutelných dědiců a rozboru (byť jen stručnému a povrchnímu) jednotlivých exheredačních důvodů.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů, které autor správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je adekvátní. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní a zahrnuje jak tituly aktuální právní nauky tak publikace reflektující právní úpravu starší, jakož i odkazy na literaturu čistě historickou. Lze ocenit, že autor neváhá konfrontovat základní názory české

doktríny a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru (Mikeš, Muzikář, Dvořák, Eliáš, Šešina a další), jakož i rozdílné pohledy naší judikatury (NS, Městský soud v Praze, KS v Ústí nad Labem).

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je na dobré úrovni. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně. K drobnému přehlédnutí, překlepům či absenci interpunkce došlo ojedinele (správně má být „semel heres, semper heres“ – str. 18 a 33, *standardní* – str. 44).

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu podnětných názorů a závěrů. Pracuje s relevantní českou judikaturou a rozebírá možnosti a limity zákonné úpravy de lege lata. Autor uchopil problematiku vcelku standardním způsobem a snaží se nabídnout i úvahy de lege ferenda. U ústní obhajoby by se mohl blíže vyjádřit

- ke smluvní povaze dědické smlouvy – nového nejsilnějšího dědického titulu, jenž umožňuje stranám na základě jejich dohody měnit obsah takové smlouvy, případně ji i zrušit, tj. volně disponovat se smlouvou do doby, než nastanou její účinky. Jaké modalitý OZ 2012 nabízí smluvním stranám při modifikaci smluvního vztahu v době před její účinností a jaké vypořádací mechanismy by se na takový postup případně aplikovaly?
- Jakou roli budou podle autora v českém civilním právu hrát tzv. privilegované závěti („vesnický“ a „vojenský“ testament či obecná závět s úlevou) s ohledem na úpravu v OZ a další procesní důsledky takových postupů (kupř. i pozbývání účinnosti privilegovaných testamentů) ?
- Autor by mohl také více přiblížit svůj pohled na problematiku zničení jednoho z několika stejnopisů závěti.
- Za zmínku by jistě stála i úvaha o hmotněprávním řešení vztahu vykonavatele závěti a správce pozůstalosti.

6. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce

Práce je po odborné stránce nadstandardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje výborné znalosti vybrané hmotněprávní problematiky, jakož i souvisejících procesních otázek a celkovou širší orientaci v citovaných oblastech a neshledal jsem v ní žádné zásadní nedostatky.

Závěr:

Předložená práce prokázala autorovu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu, jeho schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s předběžným hodnocením **výborně – velmi dobře**.

Diplomovou práci hodnotím stupněm: výborně – velmi dobře.

Datum: 16. 6. 2014

Podpis oponenta diplomové práce